

5. Životní prostředí

Orné půdy v Libereckém kraji dlouhodobě ubývá....

V Libereckém kraji (ve všech okresech) dlouhodobě ubývají plochy orné půdy, a to především ve prospěch zastavěných ploch a ploch trvalých travních porostů. Současně pokračuje pozvolné zvyšování podílu lesních pozemků.

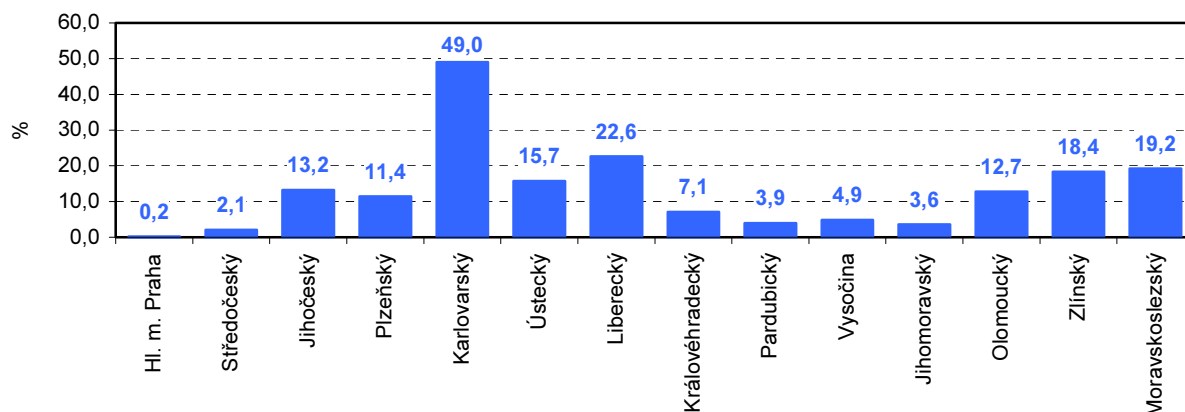
.....nejvíce je tento trend patrný v českolipském okrese

Nejvýraznější úbytek orné půdy je patrný v okrese Česká Lípa (v období 2005 – 2010 došlo k poklesu o 8,6 %). Výměra se však na Českolipsku snížila také u ostatních typů pozemků, výjimkou byly pouze zastavěné plochy, jejichž rozloha se v této části Libereckého kraje ve sledovaném období navýšila o 5,0 %. Výše uvedenému trendu neodpovídal vývoj v okrese Liberec. S výjimkou ploch orné půdy se v tomto okrese mezi roky 2005 - 2010 výměra všech ostatních pozemků navýšila.

Ekologické zemědělství získává na stále větší oblibě; nejvíce ekologických farem najdeme v okrese Liberec

Zájem o **ekologické zemědělství** v Libereckém kraji stále narůstá. V roce 2010 bylo v našem regionu evidováno celkem 218 ekologických zemědělců, tj. o 26,0 % více než v roce 2009. Z meziokresního pohledu je nejvíce ekologických farem na Liberecku a Semilsku. Pro Liberecký kraj není obecně zemědělství stěžejním ekonomickým odvětvím. Území kraje tvoří zemědělsky méně vhodné lokality (např. podhorské, horské oblasti), kde klasická zemědělská produkce není až tak ekonomicky výhodná. Uvedenou skutečnost potvrzuje i malý počet ekologických zemědělců, kteří zde souběžně hospodaří konvenčním způsobem.

Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy podle krajů v roce 2010

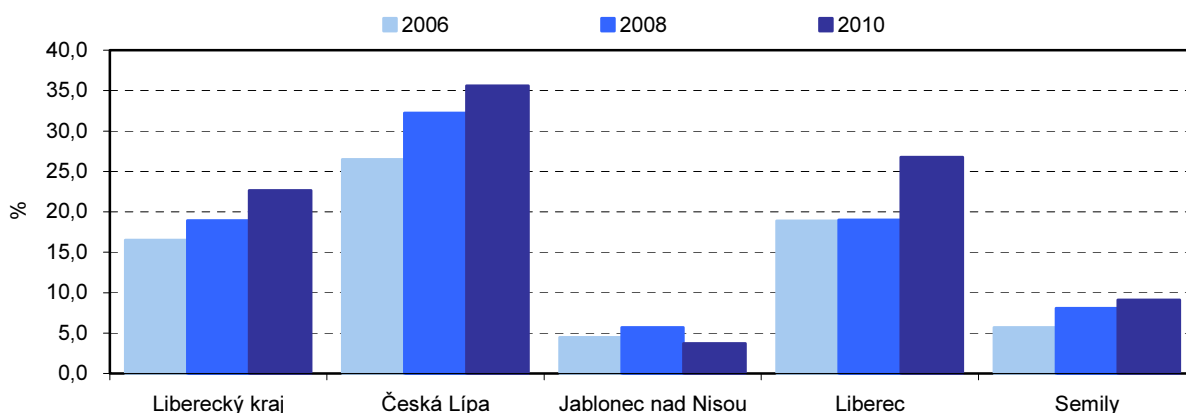

Liberecký kraj disponuje vysokým podílem půdy v ekologickém zemědělství

Podíl ekologicky obhospodařované půdy (tj. půdy v ekologickém zemědělství a přechodném období) se jen mezi roky 2010 a 2009 navýšil o 13,4 % a v kraji dosáhl 22,6 % celkové výměry zemědělské půdy. V okrese Česká Lípa tento podíl činil dokonce 35,6 %, naopak v okrese Jablonec nad Nisou, kde je nízký podíl zemědělské půdy, jen 3,7 %. Jablonecký okres je také jediným okrese kraje, ve kterém došlo k meziročnímu poklesu podílu ekologicky obhospodařované půdy. Od roku 2006 plochy ekologicky obhospodařované půdy v našem kraji vzrostly o 36,5 %. Pravděpodobně s ohledem na méně příznivé podmínky pro tradiční zemědělství, kterými Liberecký kraj disponuje, se zde ve srovnání o ostatním kraji nachází vysoký podíl půdy v ekologickém zemědělství.

Podíl ekologicky obhospodařované půdy v Libereckém kraji a jeho okresech

Zdroj: Ministerstvo zemědělství

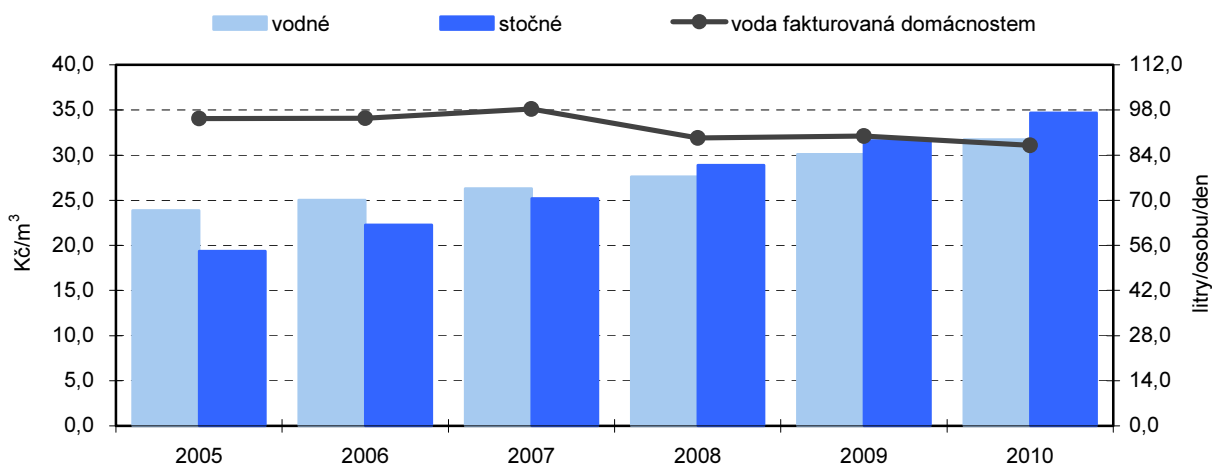

Spotřeba vody obecně klesá

I v roce 2010 se nejen v Libereckém kraji potvrzuje klesající trend **spotřeby vody**. Meziroční specifického množství vody fakturované domácnostem pokleslo o 2,9 l/osobu/den na 87,0 l/osobu/den. Od roku 2005 se toto množství snížilo o 8,3 litru.

Specifické množství vody fakturované domácnostem, vodné a stočné v Libereckém kraji

(ceny vodného a stočného jsou uvedeny bez DPH)

Vodné a stočné v Libereckém kraji je výrazně nadprůměrné

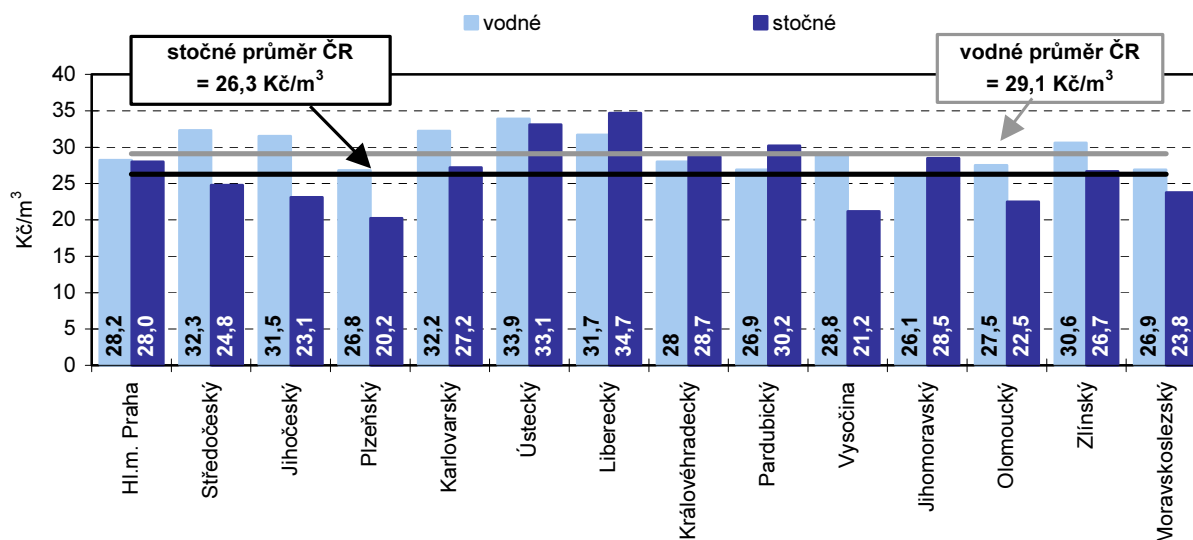
Meziroční cenový nárůst v případě vodného v Libereckém kraji dosáhl 1,6 Kč/1m³ na 30,1 Kč/1 m³, stočné se zvýšilo o 3,1 Kč/1 m³ na 31,6 Kč/1 m³. Ceny vodného a stočného se v roce 2010 v Libereckém kraji pohybovaly výrazně nad průměrem cen v České republice.

Podíl obyvatel na veřejnou kanalizace stagnuje

Podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizace v Libereckém kraji víceméně stagnuje s tím, že se v současné době pohybuje na úrovni 68,2%. Pokud jsou ale obyvatelé na kanalizaci připojeni, jedná se ve většině případů o kanalizaci končící v čistírně odpadních vod – podíl těchto připojení naopak od roku 2005 roste. V roce 2010 bylo čištěno 99,7 % odpadních vod, tedy nejvíce od roku 2005.

Vodné a stočné podle krajů v roce 2010

(ceny jsou uvedeny bez DPH)

Celková produkce emisí tuhých znečišťujících látek se v Libereckém kraji výrazněji nemění

Vývoj **emisí tuhých znečišťujících látek** v Libereckém kraji v posledních pěti letech nezaznamenává výraznější změny. K určitému poklesu „emisní činnosti“ však došlo v případě stacionárních (velkých) zdrojů znečišťování, zatímco mobilní zdroje znečišťování vykazují poměrně stabilní vývoj hodnot. Podíl mobilních zdrojů (REZZO 4) na celkovém množství emisí tuhých znečišťujících látek se po celé sledované období pohybuje nad 40 % s tím, že v roce 2009 dosáhl 42,3 %. Zastoupení stacionárních zdrojů (REZZO 1) se od roku 2005 snížilo o 2,7 procentního bodu na 5,1 %.

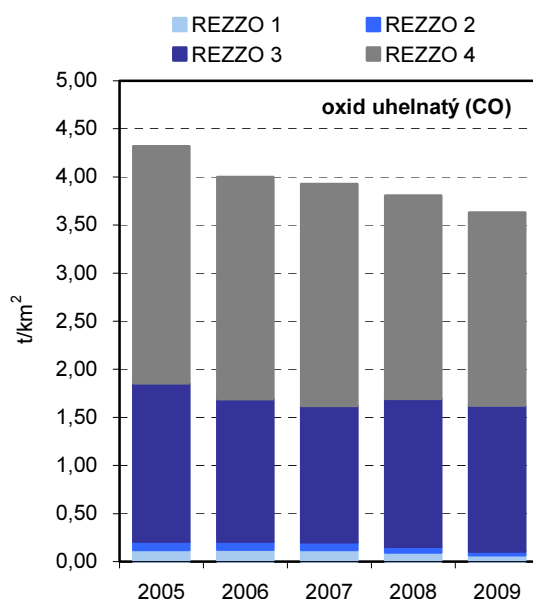
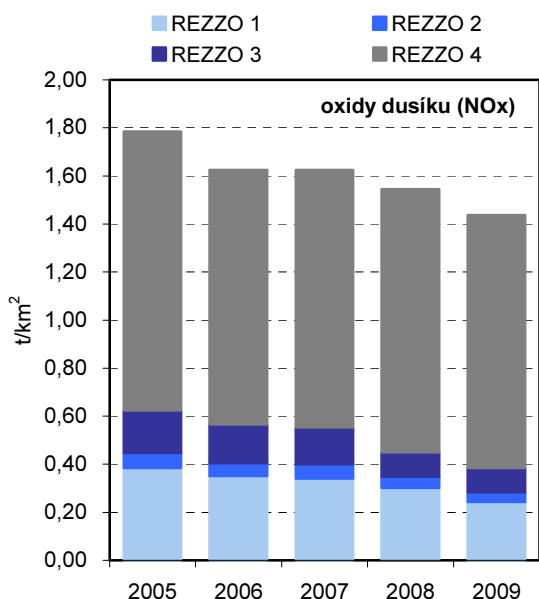
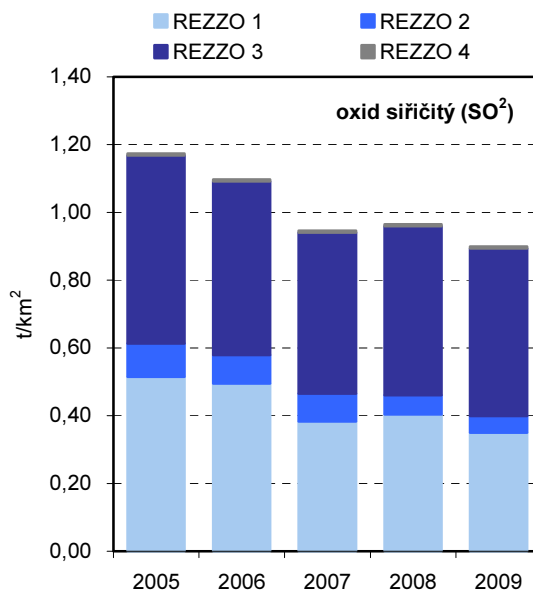
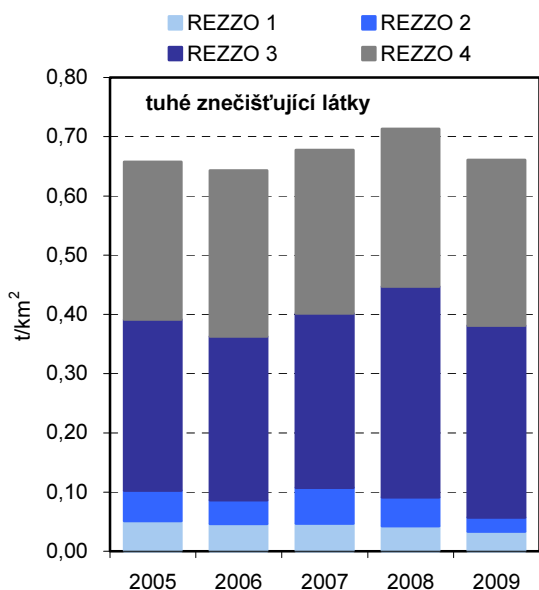
Meziročně nejvíce ubylo měrných emisí oxidu dusíku

Nejvýznamnější pokles, tj. o 23,4 % byl mezi roky 2005 a 2009 zjištěn u měrných emisí oxidu siřičitého (REZZO 1 – 4). V roce 2009 však největší pokles nastal u měrných emisí oxidu dusíku (REZZO 1 – 4), a to o 7,0 % oproti předcházejícímu roku; měrné emise oxidu siřičitého meziročně poklesly o 6,8 % a měrné emise oxidu uhelnatého o 4,7 %.

Méně emisí však produkují jak stacionární, tak mobilní zdroje znečišťování

Měrné emise oxidu siřičitého produkované stacionárními zdroji se od roku 2005 snížily o 32,0 %. Na produkci měrných emisí oxidu dusíku a oxidu uhelnatého se větší měrou podílejí mobilní zdroje znečišťování s tím, že mezi roky 2005 a 2009 došlo k poklesu o 9,3 % v případě prvně jmenované látky a o 18,5 % v případě látky druhé. Oproti roku 2005 však výrazně méně emisí vyprodukovaly i stacionární zdroje – v případě oxidu dusíku o 36,5 % a v případě oxidu uhelnatého o 46,2 %.

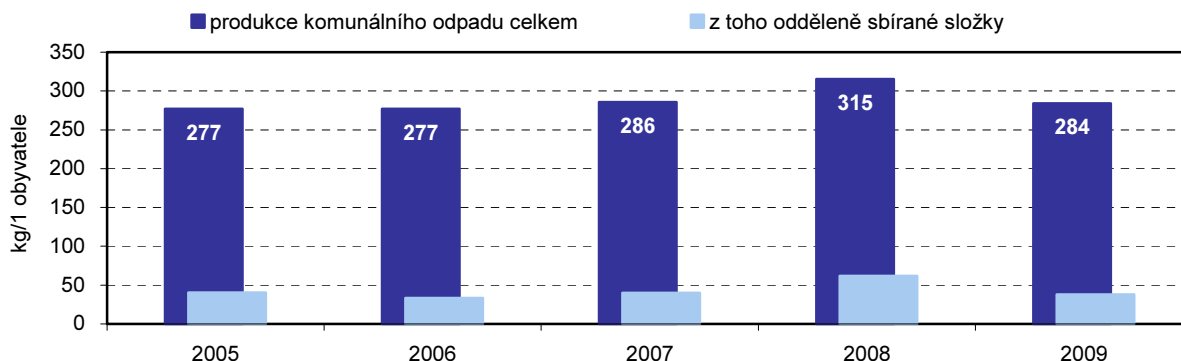
Měrné emise REZZO 1 – 4 podle zdroje znečištění v Libereckém kraji

Produkce komunálního odpadu meziročně poklesla

Produkce komunálního odpadu v Libereckém kraji v roce 2009 meziročně poklesla o 9,3 %. V přepočtu na 1 obyvatele v tomto roce dosáhla 284 kg, tj. čtvrtá nejnižší hodnota mezi kraji a z celorepublikového pohledu je toto množství podprůměrné. Podíl odděleně sbíraných složek byl nejvyšší v roce 2008, kdy dosáhl 19,6 %. V roce 2009 poklesl na 13,4 % a byl tak mírně podprůměrný. Množství odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v roce 2009 činilo 38 kg/obyvatele; maxima dosáhlo v roce 2008 (61,8 kg/obyvatele).

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele v Libereckém kraji

Produkce podnikového odpadu velmi kolísá

Vývoj celkové produkce podnikového odpadu v Libereckém kraji v období 2005 – 2010 velmi kolísá. Podniky sídlící v našem regionu v roce 2009 vyprodukovaly 241 tis. tun odpadů, mezitím se tak tento objem snížil o 67,2 %. Na 1 obyvatele v roce 2009 v kraji připadlo 549 tun podnikového odpadu, v roce 2008 to bylo 1 683 tun a v roce 2005 1 233 tun.

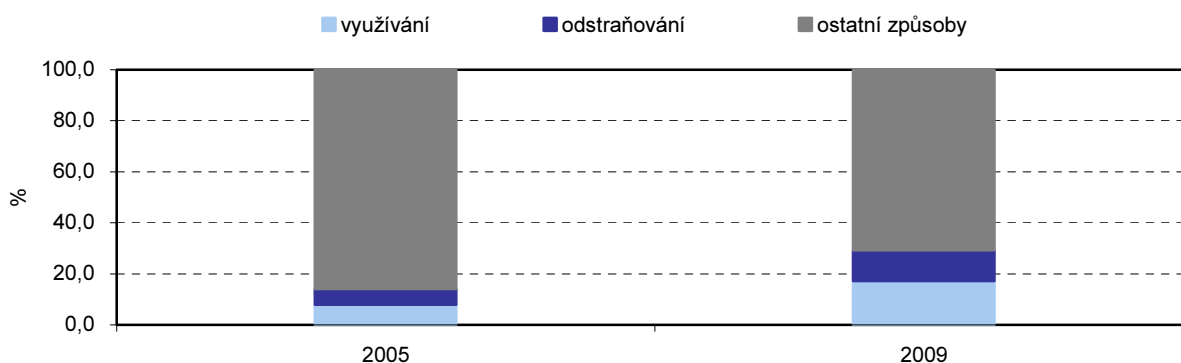
Množství celkového nakládání odpadů však v Libereckém kraji narůstá

Od roku 2006 roste celkové množství odpadu, se kterým je nakládáno. Meziroční nárůst v roce 2009 činil 12,2 %, oproti roku 2006 se pak tento objem více než zdvojnásobil. Maximálního nakládání množství však bylo dosaženo v roce 2005. Objem nebezpečného odpadu i jeho podíl na celkovém nakládání je proměnlivý; v roce 2009 představoval téměř 3 % objemu, zatímco v roce 2007 tvořil 10,8 %.

V roce 2009 bylo využito 17,2 % odpadu, a to především k „výrobě energie“

Podíl využitého odpadu v Libereckém kraji kolísá. V roce 2009 bylo využito 17,2 % celkového objemu „nakládání odpadů“. Ale např. v roce 2006 bylo využito téměř 34 % odpadu. Procesem recyklace nebo regenerace v roce 2009 prošlo 3,7 % využitých odpadů. Svě místo má však v Libereckém kraji energetické využití odpadů (50,1 % využitého odpadu).

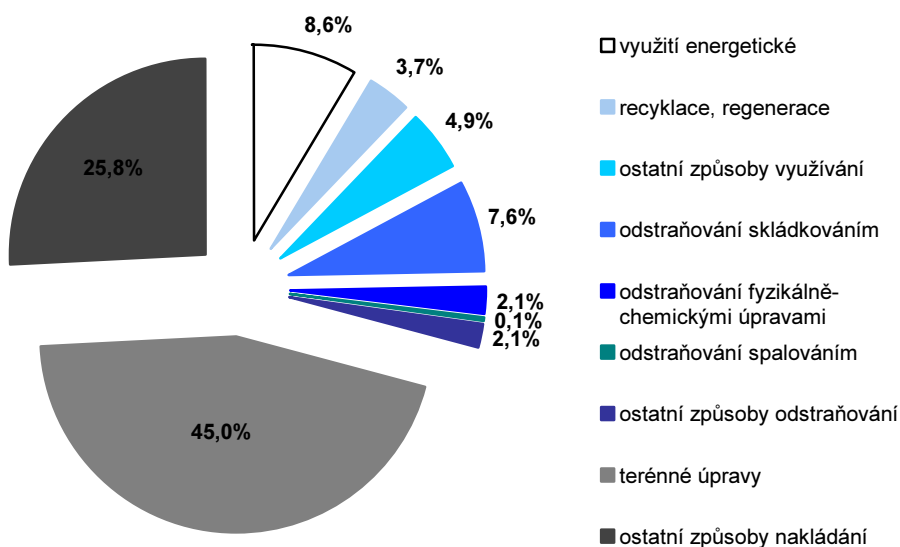
Způsoby nakládání s odpady v Libereckém kraji

12,0 % odpadů bylo v roce 2009 odstraněno, a to většinou skládkováním

Odstraněním bylo v roce 2009 „zlikvidováno“ 12,0 % odpadů. Většina, tj. 63,4 % tohoto odpadu byla odstraněna skládkováním, zatímco spalování pouze 1,2 %. Ostatními způsoby bylo nakládáno se 70,8 % odpadu, z toho na terénní úpravy připadlo 63,5 % tohoto celkového objemu.

Vybrané způsoby nakládání s odpady v Libereckém kraji v roce 2009 (% z celkového objemu nakládaného odpadu)

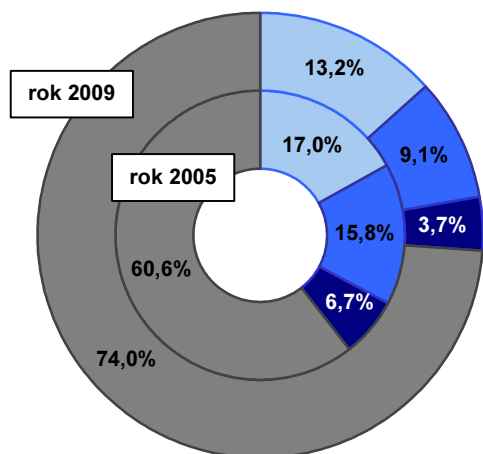
Do ochrany životního prostředí směřuje stále více prostředků

Výdaje na ochranu životního prostředí od roku 2006 v Libereckém kraji narůstají. V roce 2009 pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele dosáhly částky 3 826 Kč, což bylo o 70 % více než v předchozím roce, čtyřnásobně více než v roce 2006 a 3,6krát více než v roce 2005.

Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu vynaložení v Libereckém kraji

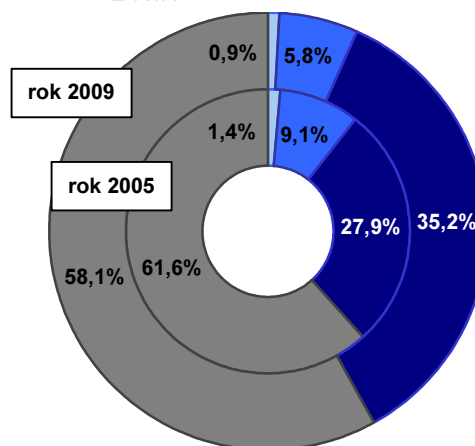
Investice

- ochrana ovzduší a klimatu
- nakládání s odpadními vodami
- nakládání s odpady
- ostatní

Neinvestiční náklady

- ochrana ovzduší a klimatu
- nakládání s odpadními vodami
- nakládání s odpady
- ostatní

***Investice „chrání“
především ovzduší a
klíma; neinvestiční
náklady se orientují
zejména na odpady***

V členění podle účelu jsou za kraje k dispozici pouze data podle sídla investora. Struktura vynaložených finančních prostředků se zásadně liší u investic a neinvestičních nákladů. Největší podíl investic je určen na ochranu ovzduší a klímatu, zatímco rozhodující objem neinvestičních nákladů je vynaložen na nakládání s odpady.